

Sygn. akt I UK 471/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Wróbel (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Prusinowski

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania Z. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 28 lutego 2019 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 7 czerwca 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia
o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 kwietnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu Z. K. prawa do emerytury. W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji organ rentowy podniósł, iż ubezpieczony nie spełnia warunków wymaganych art. 32 w związku z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Organ rentowy na dzień 1 stycznia 1999 r. uznał za udowodnione okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 24 lat, 11 miesięcy i 11 dni. ZUS wskazał, iż nie uznał za pracę w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia w Fabryce [...] Sp. z o.o. w okresie od 5 kwietnia 1979 r. do 9 września 1985 r. na stanowisku robotnika transportowego, od 10 września 1985 r. do 31 grudnia 1988 r. na stanowisku ścierakowego, operatora urządzeń ścieralni, nakładacza drewna, od 24 maja 1989 r. do 13 lutego 1995 r. oraz od 16 marca 1995 r. do 31 grudnia 1998 r. na stanowisku murarza pieców, z uwagi na niezgodność zajmowanych stanowisk z resortowym wykazem.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony, domagając się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury oraz uwzględnienia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów pracy w Fabryce [...] Sp. z o.o. Argumentował, że wówczas pracował w szczególnych warunkach w rozumieniu rozporządzenia i legitymuje się 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych oraz 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym.

Wyrokiem z dnia 18 sierpnia 2015 r., sygn. akt IV U [...], Sąd Okręgowy w C. oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy stwierdził, że organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu wszystkie okresy zatrudnienia, zgodnie z przedłożoną dokumentacją. Wyjaśnił, że istotnie z przedłożonego przez ubezpieczonego świadectwa pracy z dnia 31 stycznia 2014 r. wydanego przez Fabrykę [...] Sp. z o.o. w M. wynika okres zatrudnienia od 14 stycznia 1976 r. do 31 stycznia 2014 r. W dokumencie tym zaznaczono odbywanie zasadniczej służby wojskowej w okresie od 17 lutego 1976 r. do 14 grudnia 1977 r. nie określając daty powrotu do pracy, po służbie wojskowej. Organ rentowy od pracodawcy ubezpieczonego uzyskał informację, że odwołujący powrócił do pracy od dnia 5 stycznia 1978 r. Informacja ta znajduje potwierdzenie w aktach osobowych ubezpieczonego. Okres przerwy między odbyciem służby wojskowej a ponownym podjęciem pracy został zatem prawidłowo nieuznany przez ZUS.

Odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego Sąd Okręgowy wskazał, że o ile nie ma wątpliwości co do konieczności uwzględnienia do okresów składkowych okresu służby wojskowej, o czym stanowi art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o

emeryturach i rentach z FUS, o tyle okres wspomnianej przerwy nie jest ani okresem składkowym, ani okresem nieskładkowym w rozumieniu przepisów emerytalno-rentowych. W tych okolicznościach Sąd pierwszej instancji uznał, że brak było podstaw do uwzględnienia okresu od 15 grudnia 1977 r. do 4 stycznia 1978 r. (tj. 21 dni) do ogólnego stażu ubezpieczeniowego odwołującego. Ponieważ ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 r. nie legitymuje się wymaganym 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym, oznacza to, że nie spełnia warunków koniecznych do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury. W związku z tym Sąd nie przeprowadzał szerszego postępowania dowodowego w celu ustalenia charakteru pracy ubezpieczonego zatrudnienia w Fabryce [...] w M..

Wyrokiem z dnia 17 maja 2016 r., sygn. akt III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] uchylił powyższy wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w C..

Wyrokiem z dnia 18 listopada 2016r., sygn. akt IV U [...], Sąd Okręgowy w C. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu Z. K. prawo do emerytury poczynając od 18 kwietnia 2015 r.

Jak wskazał, ubezpieczony w omawianych okresach wykonywał wyłącznie prace, które mieściły się w pracach wymienionych w ramach działów i pozycji wykazu A. Wskazane stanowisko pracy ma charakter wyłącznie pomocniczy i nie może stanowić podstawy odmowy fakt, iż podane stanowisko pracy nie jest zgodne z wykazem zawartym w akcie, który nie ma mocy prawnej. Ubezpieczony spełnia zatem wszystkie warunki do uzyskania prawa do emerytury, bowiem do dnia 1 stycznia 1999 r. osiągnął okres pracy w wymiarze ponad 25 lat, w tym ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych oraz w dniu 17 kwietnia 2015 r. ukończył 60 lat. Ponadto odwołujący nie jest członkiem OFE.

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 7 czerwca 2017 r., sygn. akt III AUa [...], oddalił apelację od powyższego wyroku Sądu Okręgowego.

Jak wskazał, kwestią sporną była jedynie ocena zgromadzonego i niekwestionowanego przez organ rentowy materiału dowodowego. W tym zakresie Sąd Apelacyjny w całości podzielił ustalenia oraz stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Przedstawione przez apelującego organ rentowy argumenty nie wniosły do sprawy żadnych nowych okoliczności

faktycznych ani prawnych, mogących stanowić podstawę zmiany zaskarżonego orzeczenia, a stanowią wyłącznie polemikę z dokonaną przez Sąd pierwszej instancji w ramach swobodnej oceny dowodów interpretacją przepisów ustawy.

Organ rentowy zaskarżył powyższy wyrok skargą kasacyjną w całości, zarzucając mu naruszenie:

1) przepisów prawa procesowego, tj.:

- art. 378 § 1 k.p.c. przez nierozpoznanie sprawy w granicach apelacji z uwagi na brak odniesienia się do wszystkich zarzutów apelacji, a w szczególności zaniechanie rozważenia zarzutów naruszenia prawa materialnego;

- art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez brak spełnienia wymagań uzasadnienia wyroku i uniemożliwienie kontroli poprawności ustaleń i oceny prawnej dokonanych przez Sąd, a w konsekwencji naruszenie prawa materialnego;

- art. 368 § 6 k.p.c. przez pominięcie wskazań co do dalszego postępowania wyrażonych w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 17 maja 2016 r., sygn. akt III AUa [...];

2) przepisów prawa materialnego przez ich niewłaściwą wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, tj.:

- § 1 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w związku z załącznikiem do powołanego rozporządzenia wykazem A, dział VIII, poz. 1, dział VI, poz. 3 oraz dział II przez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że ubezpieczony pracując w Fabryce [...] Sp. z o.o. w M., na stanowiskach: robotnika transportowego, ścierakowego, operatora urządzeń ścieralni, nakładacza drewna oraz murarza pieców wykonywał pracę w warunkach szczególnych, tj. ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe oraz przeładunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie, polegające na obsłudze urządzeń do mechanicznego rozdrabniania drewna oraz przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii cieplnej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń cieplnych;

- § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, podczas gdy stan faktyczny ustalony na podstawie dowodów zgromadzonych w sprawie nie potwierdzał, aby ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w transporcie, czy e energetyce przy przesyłaniu energii cieplnej;

- § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że ubezpieczony spełnił wszystkie określone w nim przesłanki niezbędne do uzyskania świadczenia emerytalnego, podczas gdy dowody zgromadzone w sprawie i ustalony na ich podstawie stan faktyczny nie uzasadniały takiego rozstrzygnięcia;

- art. 32 ust. 2 i 4 w związku z art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez ich niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji przyznanie ubezpieczonemu Z. K. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, w sytuacji gdy nie istniały wszystkie przesłanki niezbędne do takiego rozstrzygnięcia, albowiem ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 r. nie legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 25 lat, w tym stażem pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w wymiarze 15 lat.

Wskazując na podstawy skargi kasacyjnej, organ rentowy wniósł o:

1) zmianę zaskarżonego wyroku, tj. wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 7 czerwca 2017 r., sygn. akt III AUa [...], oraz wyroku Sądu Okręgowego w C. z dnia 18 listopada 2016 r., sygn. akt IV U [...], w całości i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie odwołania ubezpieczonego Z. K. od decyzji ZUS Oddziału w C. z dnia 23 kwietnia 2015 r.;

2) zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż jest ona oczywiście uzasadniona, tj. w sprawie wystąpiło rażące naruszenie prawa polegające na przyznaniu ubezpieczonemu prawa do świadczenia od dnia 18 kwietnia 2015 r. w sytuacji gdy ubezpieczony nie spełnił wszystkich przesłanek koniecznych do nabycia prawa do emerytury, a mianowicie nie wykazał, iż legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 25 lat, w tym okresem pracy w warunkach szczególnych w ustawowo wymaganym okresie 15 lat.

Zdaniem skarżącego nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem Sądu drugiej instancji, że apelujący organ rentowy nie kwestionował materiału dowodowego i ustaleń poczynionych na jego podstawie. ZUS zarzucał bowiem w apelacji sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. W szczególności organ rentowy podkreślał, że dowody zgromadzone w sprawie nie dają podstaw do zaliczenia ubezpieczonemu okresu od 15 grudnia 1977 r. do 4 stycznia 1978 r. (po odbyciu służby wojskowej) do ogólnego stażu pracy. Organ rentowy podnosił także w apelacji, że materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie potwierdza w sposób niebudzący wątpliwości, że ubezpieczony legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat. Zarzucał także, iż dowody zgromadzone w sprawie nie potwierdzają, że w spornych okresach zatrudnienia w Fabryce [...] Sp. z o.o. w M., ubezpieczony pracował w transporcie oraz w energetyce, tj. przy przesyłaniu energii cieplnej. Do wskazanych zarzutów apelacji Sąd Apelacyjny w ogóle się nie odniósł w pisemnym uzasadnieniu orzeczenia, naruszając art. 378 § 1 k.p.c. Brak jakiegokolwiek wypowiedzi Sądu Apelacyjnego co do zarzutów podniesionych w apelacji przez ZUS uniemożliwia kontrolę orzeczenia, co do zgodności wyroku z przepisami prawa materialnego podniesionymi w skardze.

Ponadto, w przedmiotowej sprawie Sąd Apelacyjny zupełnie pominął wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 17 maja 2016 r., sygn. akt III AUa [...]. Sąd Apelacyjny podzielił w całości ustalenia oraz stanowisko Sądu Okręgowego w przedmiocie posiadania przez ubezpieczonego okresu 15 lat pracy w warunkach szczególnych, mimo iż Sąd pierwszej instancji ustalając powyższe przy ponownym rozpoznaniu sprawy oparł się wyłącznie na bardzo pobieżnych wyjaśnieniach ubezpieczonego

oraz treści złożonego do akt sprawy świadectwa pracy w warunkach szczególnych, które to świadectwo pracy zostało przez organ rentowy zakwestionowane. Zatem Sąd Apelacyjny nie przeprowadził dokładnego i rzetelnego postępowania dowodowego odnośnie ustalenia, czy ubezpieczony Z. K. spełnia przesłankę ustawową konieczną do przyznania prawa do emerytury, odnośnie stażu pracy w warunkach szczególnych, wynoszącego 15 lat na dzień 1 stycznia 1999 r. W szczególności Sąd nie przeprowadził w tym zakresie dowodu z zeznań świadków, jak również nie powołał żadnych dokumentów z akt osobowych ubezpieczonego potwierdzających wykonywanie przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych określonej w dziale VIII, poz. 1, dziale VI, poz. 3 oraz dziale II wykazu A.

W świetle stanu faktycznego ustalonego na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie ubezpieczony nie potwierdził, że legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 r. okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 25 lat. Ani zaznania powołanego w sprawie świadka, ani dokumenty znajdujące się w aktach osobowych ubezpieczonego odnośnie objętego sporem okresu zatrudnienia nie potwierdzają, że niezwłocznie po zakończeniu służby wojskowej ubezpieczony podjął zatrudnienie. Wobec tego Sąd Apelacyjny w sposób nieprawidłowy orzekł, że ubezpieczony Z. K. nabył prawo do spornej emerytury.

Ubezpieczony Z. K. w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o:

- wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
- oddalenie skargi kasacyjnej - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
- zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Ubezpieczony podniósł, iż zarzuty kasacyjne organu rentowego sprowadzają się wskazania błędów w ustaleniach stanu faktycznego oraz oceny dowodów dokonanej przez Sąd Apelacyjny. Sąd Najwyższy jako instancja kasacyjna nie jest natomiast uprawniony do badania zasadności ustaleń faktycznych i oceny

dowodów dokonanych przed sądem drugiej instancji, nie może też dokonywać własnych ustaleń faktycznych odmiennych od przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności skarżący zarzucił wyrokowi Sądu Apelacyjnego naruszenie art. 378 § 1 k.p.c. przez nierozpoznanie sprawy w granicach apelacji z uwagi na brak odniesienia się do wszystkich zarzutów apelacji, a w szczególności zaniechanie rozważenia zarzutów naruszenia prawa materialnego. Jak wyjaśnił organ rentowy, zarzucał w apelacji sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, tymczasem Sąd w żaden sposób się do tych zarzutów nie odniósł.

Wskazane wyżej naruszenie znalazło potwierdzenie w aktach sprawy. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd podniósł, iż zgodnie z art. 387 § 2¹ k.p.c., jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego ani nie zmienił ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji, a w apelacji nie zgłoszono zarzutów dotyczących tych ustaleń, uzasadnienie wyroku może zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Z tego względu „Sąd drugiej instancji nie przeprowadził zatem postępowania dowodowego ani nie zmienił ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji z uwagi na brak podstaw ku temu, dokonując jedynie oceny stanu faktycznego ustalonego przed Sądem pierwszej instancji oraz prawidłowości subsumpcji, albowiem apelujący nie kwestionował ustaleń. Stąd kwestią sporną była jedynie ocena zgromadzonego i niekwestionowanego przez organ rentowy materiału dowodowego”. Tymczasem zarówno zebrany materiał dowodowy, jak i ustalenia poczynione przez Sąd na jego podstawie, zostały przez apelującego wyraźnie zakwestionowane, co przecież zauważył sam Sąd drugiej instancji, podając we wcześniejszej części uzasadnienia (dotyczącej złożonej apelacji), że: „Zdaniem organu rentowego ubezpieczony nie wykazał, że legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 25 lat, jak również nie wykazał, że legitymuje się stażem pracy w warunkach

szczególnych wynoszącym co najmniej 15 lat. W ocenie skarżącego dowody zgromadzone w sprawie nie dają podstaw do zaliczenia ubezpieczonemu okresu od 15 grudnia 1977 r. do 4 stycznia 1978 r. (po odbyciu służby wojskowej) do ogólnego stażu pracy”, „Jednakże świadek nie posiadała wiedzy jak było w przypadku ubezpieczonego, zatem nie zostało potwierdzone, że po odbyciu służby wojskowej ubezpieczony faktycznie przebywał na urlopie. W aktach osobowych brak jest natomiast dokumentu, który potwierdzałby fakt udzielenia ubezpieczonemu urlopu po ukończeniu służby wojskowej. Zdaniem apelującego organu rentowego dokumenty znajdujące się w aktach osobowych, tj. pismo datowane na dzień 2 stycznia 1978 r. zawierające oświadczenie o przeszkoleniu BHP, czy pismo z dnia 25 stycznia 1978 r. wskazujące, że ubezpieczonemu przyznano nową stawkę wynagrodzenia począwszy od dnia 5 stycznia 1978 r., a pozostałe warunki umowy o pracę pozostają bez zmian, w żadnym razie nie potwierdzają, że ubezpieczony zgłosił się do pracy niezwłocznie po odbyciu służby wojskowej”, „Natomiast ani zeznania powołanego w sprawie świadka, ani dokumenty znajdujące się w aktach osobowych ubezpieczonego nie potwierdzają, że niezwłocznie po zakończeniu służby wojskowej ubezpieczony podjął zatrudnienie. A zatem ubezpieczony nie wykazał wymaganego ustawowo stażu zatrudnienia w wymiarze 25 lat. Zdaniem organu rentowego materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie potwierdza również w sposób niebudzący wątpliwości, że ubezpieczony legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat”, „Dowody zgromadzone w sprawie nie potwierdzają pracy ubezpieczonego w transporcie, czy przesyłaniu energii cieplnej”.

Jak już wyżej podniesiono, Sąd Apelacyjny mimo wskazanych – także przez siebie - okoliczności nie stwierdził, aby organ rentowy zakwestionował dotychczasowe ustalenia, wobec czego w żadnej mierze nie odniósł się do nich w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Działanie to jest niezrozumiałe i w istocie wskazuje na naruszenie art. 378 § 1 k.p.c. Sąd miał obowiązek szczegółowo rozpoznać przedstawione zarzuty, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w uzasadnieniu wyroku. Jak bowiem podnosi się w orzecznictwie, obowiązek rozpoznania sprawy w granicach apelacji nakłada na sąd odwoławczy wymóg ustosunkowania się do zarzutów mających wpływ na rozstrzygnięcie sprawy w

uzasadnieniu, a niedochowanie go może być przyczyną uwzględnienia skargi kasacyjnej, jeśli czyni niemożliwym dokonanie kontroli w odniesieniu do zgodności wyroku ze wskazanymi w niej przepisami prawa materialnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2010 r., III CSK 129/09, LEX nr 585821).

Tym samym należy stwierdzić także naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez brak spełnienia wymagań uzasadnienia wyroku i uniemożliwienie kontroli poprawności ustaleń i oceny prawnej dokonanych przez Sąd. Sąd drugiej instancji powołał się wyłącznie na trafność ustaleń Sądu pierwszej instancji, zaniechał natomiast szerszego odniesienia się do nich oraz – jak już wyżej wskazano – do zarzutów apelacji. To w istocie uniemożliwia dokonanie kontroli wyroku Sądu drugiej instancji w opisanym wyżej zakresie.

Skarżący zarzucił wyrokowi Sądu Apelacyjnego również naruszenie art. 368 § 6 k.p.c. (powinno być 386 § 6 k.p.c.) - zgodnie z którym ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji wiążą zarówno sąd, któremu sprawa została przekazana, jak i sąd drugiej instancji, przy ponownym rozpoznaniu sprawy; nie dotyczy to jednak wypadku, gdy nastąpiła zmiana stanu prawnego - przez pominięcie wskazań co do dalszego postępowania wyrażonych w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 17 maja 2016 r., sygn. akt III AUa [...].

Przypomnieć w tym miejscu należy, iż Sąd Apelacyjny wskazał tam, że „Stąd też w świetle informacji i oświadczenia o wykorzystaniu zaległego urlopu zasadnym jest przeprowadzenie postępowania dowodowego w celu wyjaśnienia, jak przebiegało zatrudnienie ubezpieczonego, a to, kiedy zgłosił się z wojska, czy korzystał zaległego urlopu wypoczynkowego, czy świadczył gotowość do pracy, albowiem brak jest w aktach osobowych tych dokumentów, również przez przesłuchanie świadków, w tym m.in. B. P., która - wedle oświadczeń odwołującego - wypełniała dokumentację związaną z powołaniem ubezpieczonego do służby wojskowej jak i kwestie przeszkolenia HP, gotowości do pracy czy urlopu po odbyciu służby i zgłoszenia się niezwłocznie po jej odbyciu”. Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 7 czerwca 2017 r., sygn. akt III AUa [...], konkretnie zaś w części uzasadnienia poświęconej swoim rozważaniom, w ogóle nie odniósł się do wiążących Sąd pierwszej i drugiej instancji wytycznych. Sąd Apelacyjny

podzielił w całości ustalenia oraz stanowisko Sądu Okręgowego w przedmiocie posiadania przez ubezpieczonego okresu 15 lat pracy w warunkach szczególnych, pomijając całkowicie zarzuty składającego apelację, odnoszące się do uznania Sądu w tym zakresie, tym samym odstępując od wyjaśnienia spornych kwestii. Dlatego można zgodzić się ze skarżącym, że Sąd Apelacyjny nie przeprowadził dokładnego i rzetelnego postępowania dowodowego odnośnie ustalenia, czy ubezpieczony Z. K. spełnia przesłankę ustawową konieczną do przyznania prawa do emerytury, odnośnie stażu pracy w warunkach szczególnych wynoszącego 15 lat na dzień 1 stycznia 1999 r. Sąd nie wyjaśnił także – biorąc pod uwagę wątpliwości wyrażone w apelacji - czy ubezpieczony legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 r. okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 25 lat.

Podkreślenia wymaga, że rozważania Sądu Apelacyjnego zajęły ogółem zaledwie pół strony, przy czym cały wywód w zasadzie zamknął się w lakonicznym stwierdzeniu prawidłowości ustaleń Sądu pierwszej instancji (bez ich omówienia) i możliwości zawarcia w uzasadnieniu wyroku Sądu drugiej instancji jedynie wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Skarżący powołał się także na naruszenie przepisów prawa materialnego przez ich niewłaściwą wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, tj.: § 1 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w związku z załącznikiem do powołanego rozporządzenia wykazem A, dział VIII, poz. 1, dział VI, poz. 3 oraz dział II przez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że ubezpieczony pracując w Fabryce [...] Sp. z o.o. w M., na stanowiskach: robotnika transportowego, ścierakowego, operatora urządzeń ścieralni, nakładacza drewna oraz murarza pieców wykonywał pracę w warunkach szczególnych, tj. ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe oraz przeładunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie, polegające na obsłudze urządzeń do mechanicznego rozdrabniania drewna oraz przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii cieplnej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń cieplnych; § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych

warunkach lub w szczególnym charakterze przez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że ubezpieczony spełnił wszystkie określone w nim przesłanki niezbędne do uzyskania świadczenia emerytalnego, podczas gdy dowody zgromadzone w sprawie i ustalony na ich podstawie stan faktyczny nie uzasadniały takiego rozstrzygnięcia; art. 32 ust. 2 i 4 w związku z art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez ich niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji przyznanie ubezpieczonemu Z. K. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, w sytuacji gdy nie istniały wszystkie przesłanki niezbędne do takiego rozstrzygnięcia, albowiem ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 r. nie legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 25 lat, w tym stażem pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w wymiarze 15 lat.

Biorąc pod uwagę, że – jak już wcześniej ustalono – Sąd Apelacyjny w ogóle nie rozpoznał podniesionych w apelacji zarzutów, dotyczących zarówno zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego, jak i poczynionych na jego podstawie ustaleń, stwierdzić należy, iż powołane w skardze kasacyjnej naruszenia prawa materialnego są na tym etapie co najmniej przedwczesne. Dopiero kiedy Sąd drugiej instancji w należyty sposób rozpozna zarzuty apelacji, a następnie sporządzi uzasadnienie wyroku prezentujące konkretne motywy, jakimi kierował się przy jego wydaniu, możliwe będzie stwierdzenie czy Sąd prawidłowo uznał, iż ubezpieczony pracując w Fabryce [...] Sp. z o.o. w M. wykonywał pracę w warunkach szczególnych oraz czy spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do uzyskania świadczenia emerytalnego, a zatem również czy zasadne było przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.